Критерії оцінювання з географії

ГРУПА РЕЗУЛЬТАТІВ 1

«Проводить дослідження природи та суспільства»

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою виявів умінь
Початковий	**1**	Розпізнає окремі географічні об'єкти, явища та процеси за зразком; сприймає інформацію без її осмислення.	Виконує окремі прості дії з картою, текстом, малюнком лише за зразком і допомогою вчителя.	Працює під постійним керівництвом; потребує покрокових інструкцій.	Відповідає на окремі прості запитання; утруднюється висловити власну думку.	Уміння виявляє епізодично, переважно у знайомих ситуаціях.
Початковий	**2**	Розпізнає окремі географічні об'єкти та явища; знаходить очевидну інформацію в запропонованих джерелах.	Виконує прості завдання за готовим алгоритмом: знаходить об'єкт на карті, читає умовні знаки, визначає окремі характеристики.	Виконує завдання лише за безпосередньої допомоги вчителя.	Дає короткі відповіді; вступає у взаємодію після звернення.	Виявляє окремі вміння у простих і знайомих ситуаціях.
Початковий	**3**	Відтворює окремі факти; розрізняє прості географічні об'єкти, явища та процеси, допускаючи неточності.	Виконує нескладні завдання з географічними джерелами інформації за алгоритмом; робить прості вимірювання або спостереження.	Працює за запропонованим планом; частково контролює результат.	Відповідає на запитання, може повідомити отриманий результат за підтримки вчителя.	Уміння виявляє періодично у типових навчальних ситуаціях.
Середній	**4**	Розуміє основні географічні поняття; встановлює прості зв'язки між географічними об'єктами та явищами.	Виконує типові завдання: читає карти, таблиці, діаграми, працює з текстовою інформацією, здійснює нескладні спостереження.	Працює за алгоритмом; після нагадування може перевірити правильність виконання.	Відповідає на запитання, бере участь у парній та груповій роботі за підтримки.	Уміння виявляє у більшості типових навчальних ситуацій.
Середній	**5**	Пояснює прості причинно-наслідкові зв'язки між географічними	Застосовує географічні знання під час роботи з картами, статистичними	Частково самостійно планує послідовність виконання; використовує	Обґрунтовує просту відповідь, слухає думки інших, виконує	Уміння виявляє регулярно у типових ситуаціях.

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою виявів умінь
		явищами; порівнює окремі об'єкти за заданими ознаками.	даними, графіками, схемами та іншими джерелами.	запропоновані способи перевірки.	визначену роль у групі.	
Середній	**6**	Аналізує нескладну географічну інформацію, порівнює об'єкти й явища, робить прості висновки на основі отриманих даних.	Самостійно виконує типові дослідницькі завдання: аналізує карти, статистику, результати спостережень, визначає закономірності.	Планує послідовність дій, використовує необхідні джерела, виявляє та виправляє частину помилок.	Бере активну участь в обговоренні, пояснює результати власної роботи, співпрацює під час дослідження.	Уміння виявляє стабільно в типових і частково змінених ситуаціях.
Достатній	**7**	Аналізує географічні дані, встановлює взаємозв'язки та закономірності, формулює висновки на основі доказів.	Застосовує різні джерела географічної інформації під час дослідження; добирає необхідні дані та опрацьовує їх.	Переважно самостійно визначає послідовність дослідження, добирає способи роботи та контролює результат.	Чітко висловлює думку, аргументує висновки, конструктивно взаємодіє з учасниками групи.	Уміння виявляє систематично в різних навчальних і практичних ситуаціях.
Достатній	**8**	Порівнює та систематизує географічну інформацію, аналізує причини й наслідки, оцінює отримані результати.	Самостійно проводить нескладне географічне дослідження: визначає проблему, добирає інформацію, аналізує її та формулює висновки.	Самостійно визначає мету й етапи роботи, обирає доцільні методи, оцінює отриманий результат.	Аргументовано представляє результати, враховує думки інших, ефективно працює в команді.	Уміння виявляє часто й стабільно у змінених та практико-орієнтованих ситуаціях.
Достатній	**9**	Критично оцінює географічну інформацію, виявляє закономірності, аналізує достовірність даних, прогнозує можливі наслідки.	Виконує комплексне дослідження з використанням картографічних, статистичних та інших джерел; обґрунтовує висновки.	Самостійно планує, виконує, перевіряє та коригує дослідницьку діяльність.	Переконливо аргументує висновки, веде конструктивний діалог, розподіляє обов'язки під час групового дослідження.	Уміння виявляє систематично та результативно в різноманітних ситуаціях.
Високий	**10**	Узагальнює та систематизує інформацію, критично її оцінює, встановлює складні	Самостійно розв'язує проблемні дослідницькі завдання, застосовує різні методи географічного	Повністю самостійно визначає мету, планує дослідження, добирає оптимальні методи та	Переконливо презентує результати, аргументує висновки, конструктивно	Уміння виявляє постійно, у нових, проблемних та життєвих ситуаціях.

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою виявів умінь
		взаємозв'язки та формулює обґрунтовані припущення.	дослідження, створює власні способи представлення результатів.	оцінює достовірність результатів.	розв'язує суперечливі питання.	
Високий	**11**	Критично аналізує різні джерела, виявляє закономірності та суперечності, прогнозує розвиток географічних процесів на основі доказів.	Виконує дослідницькі та проєктні завдання високого рівня складності, самостійно формулює проблему, висуває гіпотези та перевіряє їх.	Повністю самостійно організовує дослідження, обирає методи, аналізує помилки та вдосконалює результат.	Є активним учасником та організатором спільного дослідження, ефективно презентує й захищає результати.	Уміння виявляє стабільно, творчо та ініціативно в різноманітних ситуаціях.
Високий	**12**	Демонструє системне й критичне мислення: самостійно формулює дослідницькі проблеми, аналізує комплексні дані, прогнозує та обґрунтовує власні висновки.	Творчо проводить географічні дослідження, самостійно визначає методику, використовує різні джерела та створює нові способи розв'язання проблем.	Демонструє повну автономність: самостійно планує, приймає рішення, оцінює достовірність даних, коригує та вдосконалює дослідження.	Демонструє високий рівень комунікативної культури, організовує співпрацю, переконливо захищає дослідницькі висновки.	Уміння виявляє постійно, творчо й ініціативно та переносить їх у нові й реальні життєві ситуації.

ГРУПА РЕЗУЛЬТАТІВ 2

«Здійснює пошук та опрацьовує географічну інформацію»

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою виявів умінь
Початковий	**1**	Розпізнає окремі відомості в запропонованому джерелі; сприймає інформацію без її осмислення.	Знаходить окремі дані лише за прямою вказівкою вчителя.	Працює лише під постійним керівництвом і за покроковою інструкцією.	Відповідає на окремі запитання; утруднюється повідомити знайдену інформацію.	Уміння виявляє епізодично у знайомих ситуаціях.
Початковий	**2**	Розпізнає очевидну інформацію в тексті, карті, таблиці або зображенні; частково розуміє її зміст.	Знаходить за зразком окремі географічні дані у запропонованих джерелах.	Виконує завдання лише за безпосередньої допомоги вчителя.	Дає короткі відповіді за знайденою інформацією; взаємодіє після звернення.	Виявляє окремі вміння у простих навчальних ситуаціях.
Початковий	**3**	Відтворює знайдену інформацію; розрізняє основні дані, допускаючи неточності під час їх тлумачення.	За алгоритмом знаходить інформацію в підручнику, карті, таблиці, діаграмі; переносить окремі дані.	Працює за запропонованим алгоритмом, частково контролює результат.	Повідомляє знайдену інформацію; відповідає на прості запитання за підтримки.	Уміння виявляє періодично у типових ситуаціях.
Середній	**4**	Розуміє основний зміст географічної інформації; визначає очевидні зв'язки між окремими даними.	Знаходить і використовує інформацію з одного-двох запропонованих джерел: карти, тексту, таблиці, діаграми.	Працює за алгоритмом; після нагадування перевіряє правильність знайденої інформації.	Відповідає на запитання, бере участь в обговоренні результатів роботи за підтримки.	Уміння виявляє у більшості типових навчальних ситуацій.
Середній	**5**	Пояснює зміст отриманої інформації, порівнює	Добирає необхідну інформацію з кількох	Частково самостійно визначає послідовність	Пояснює результати опрацювання інформації,	Уміння виявляє регулярно у

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою виявів умінь
		окремі показники та встановлює прості зв'язки між ними.	запропонованих джерел, систематизує її за заданими ознаками.	роботи та використовує запропоновані способи перевірки.	слухає думки інших, виконує свою роль у групі.	типових ситуаціях.
Середній	**6**	Аналізує географічну інформацію, порівнює дані різних джерел, робить прості висновки.	Самостійно опрацьовує карти, статистичні дані, графіки, таблиці та тексти; визначає потрібну інформацію для виконання завдання.	Планує послідовність дій, добирає необхідне джерело, виявляє та виправляє частину помилок.	Бере активну участь в обговоренні, пояснює результати, співпрацює під час спільного опрацювання інформації.	Уміння виявляє стабільно у типових і частково змінених ситуаціях.
Достатній	**7**	Аналізує та систематизує інформацію з різних джерел, встановлює взаємозв'язки, формулює висновки на основі даних.	Самостійно добирає необхідні джерела, опрацьовує інформацію та використовує її для розв'язання географічних завдань.	Переважно самостійно планує роботу, визначає необхідні джерела та контролює результат.	Чітко пояснює результати, аргументує висновки, конструктивновзаємодіє з учасниками групи.	Уміння виявляє систематично в різних навчальних ситуаціях.
Достатній	**8**	Порівнює, класифікує та узагальнює інформацію; виявляє закономірності й оцінює взаємозв'язки між географічними показниками.	Використовує кілька джерел інформації, зіставляє їх, систематизує дані та представляє результати у відповідній формі.	Самостійно визначає мету, добирає способи опрацювання інформації та оцінює отриманий результат.	Аргументовано представляє результати, враховує думки інших, ефективно працює в команді.	Уміння виявляє часто й стабільно у змінених та практико-орієнтованих ситуаціях.
Достатній	**9**	Критично аналізує інформацію з різних джерел, виявляє розбіжності, оцінює її	Самостійно здійснює пошук, відбір, аналіз і систематизацію географічної інформації;	Самостійно планує, виконує, перевіряє та коригує роботу з інформацією.	Переконливо аргументує власні висновки, веде конструктивний діалог, бере відповідальність за спільний	Уміння виявляє систематично та результативно в різноманітних

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою виявів умінь
		достовірність і робить обґрунтовані висновки.	використовує цифрові та картографічні джерела.		результат.	ситуаціях.
Високий	**10**	Узагальнює та критично оцінює інформацію, встановлює складні взаємозв'язки, виявляє закономірності та формулює обґрунтовані припущення.	Самостійно здійснює цілеспрямований пошук інформації, критично її опрацьовує та створює власний інформаційний продукт.	Повністю самостійно визначає мету, стратегію пошуку, добирає оптимальні джерела та оцінює результат.	Переконливо презентує результати, аргументує вибір джерел і висновки, конструктивно взаємодіє з іншими.	Уміння виявляє постійно, у нових, проблемних та життєвих ситуаціях.
Високий	**11**	Критично зіставляє різні джерела, виявляє суперечності й приховані взаємозв'язки, оцінює надійність даних та прогнозує можливі результати.	Самостійно організовує пошук і комплексне опрацювання інформації, використовує різноманітні джерела для розв'язання проблемних завдань.	Повністю самостійно організовує інформаційний пошук, оцінює його ефективність, коригує стратегію та вдосконалює результат.	Є активним учасником та організатором інформаційної взаємодії, ефективно презентує й захищає результати.	Уміння виявляє стабільно, творчо та ініціативно в різноманітних ситуаціях.
Високий	**12**	Демонструє системне критичне мислення: самостійно формулює інформаційний запит, оцінює достовірність і актуальність джерел, синтезує інформацію та робить нові обґрунтовані висновки.	Творчо здійснює пошук та опрацювання географічної інформації, інтегрує різні джерела, створює власний інформаційний продукт і використовує його для розв'язання реальних проблем.	Демонструє повну автономність: самостійно планує пошук, приймає рішення щодо джерел і способів опрацювання, оцінює та вдосконалює результат.	Демонструє високий рівень комунікативної культури, організовує спільну роботу, переконливо презентує та захищає результати.	Уміння виявляє постійно, творчо й ініціативно та переносить їх у нові й реальні життєві ситуації.

ГРУПА РЕЗУЛЬТАТІВ 3

«Висловлює власну думку, пояснює та оцінює географічні явища й процеси»

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою виявів умінь
Початковий	**1**	Розпізнає окремі географічні поняття та явища; утруднюється пояснити їх значення.	Відповідає на прості запитання за зразком; відтворює окремі факти.	Виконує завдання лише за постійної допомоги вчителя.	Дає короткі відповіді; утруднюється висловити власну думку.	Уміння виявляє епізодично, переважно у знайомих ситуаціях.
Початковий	**2**	Відтворює окремі відомості про географічні об'єкти, явища та процеси; пояснення неповні.	Виконує прості завдання за готовим зразком; відповідає на запитання з опорою на підказку.	Потребує постійного супроводу та покрокових інструкцій.	Висловлюється окремими фразами; вступає в обговорення після звернення.	Виявляє окремі вміння у простих навчальних ситуаціях.
Початковий	**3**	Розуміє окремі прості зв'язки між географічними явищами; може сформулювати нескладну відповідь із суттєвими неточностями.	Виконує типові завдання за алгоритмом; формулює простий висновок за готовими даними.	Працює за запропонованим планом; частково контролює власний результат.	Може висловити просту думку та відповісти на запитання за підтримки.	Уміння виявляє періодично у типових навчальних ситуаціях.
Середній	**4**	Пояснює основні географічні поняття та прості причинно-наслідкові зв'язки між явищами.	Виконує типові завдання на пояснення, порівняння та встановлення простих зв'язків.	Працює за алгоритмом; після нагадування перевіряє правильність відповіді.	Відповідає на запитання, бере участь в обговоренні за підтримки вчителя.	Уміння виявляє у більшості типових ситуацій.
Середній	**5**	Порівнює географічні об'єкти та процеси, пояснює їхні відмінності, установлює прості причини та наслідки.	Формулює власні висновки на основі карти, таблиці, діаграми, тексту або статистичних даних.	Частково самостійно планує виконання завдання; використовує запропоновані способи перевірки.	Висловлює власну думку, наводить прості аргументи, слухає думки інших.	Уміння виявляє регулярно у типових ситуаціях.
Середній	**6**	Аналізує географічні явища та процеси, установлює причинно-наслідкові	Застосовує знання для пояснення географічних ситуацій; аргументує	Планує послідовність дій, самостійно виконує типові завдання,	Бере активну участь в обговоренні, аргументує власну	Уміння виявляє стабільно у типових і частково змінених

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою виявів умінь
		зв'язки, робить обґрунтовані прості висновки.	власну відповідь фактами.	виправляє частину помилок.	позицію, співпрацює в групі.	ситуаціях.
Достатній	**7**	Аналізує взаємозв'язки між природними та суспільними процесами, пояснює їх причини й наслідки, формулює доказові висновки.	Розв'язує практичні та проблемні географічні завдання; обґрунтовує власну позицію.	Переважно самостійно визначає послідовність роботи, добирає аргументи та контролює результат.	Чітко висловлює думку, аргументує її, конструктивно реагує на позиції інших.	Уміння виявляє систематично у різних навчальних ситуаціях.
Достатній	**8**	Порівнює альтернативні пояснення географічних процесів, оцінює їх наслідки, установлює закономірності.	Самостійно пояснює складніші географічні ситуації, формулює висновки та пропонує способи розв'язання проблем.	Самостійно визначає мету, добирає спосіб виконання та оцінює отриманий результат.	Аргументовано відстоює позицію, враховує думки інших, ефективно працює в команді.	Уміння виявляє часто й стабільно у змінених та практичних ситуаціях.
Достатній	**9**	Критично оцінює географічні явища та процеси, аналізує суперечливі ситуації, прогнозує їх можливі наслідки.	Розв'язує комплексні проблемні завдання, обґрунтовує власні висновки доказами та пропонує практичні рішення.	Самостійно планує, виконує, перевіряє та коригує власну діяльність.	Переконливо аргументує власну позицію, веде конструктивний діалог, сприяє досягненню спільного результату.	Уміння виявляє систематично та результативно в різноманітних ситуаціях.
Високий	**10**	Узагальнює та систематизує географічні знання, критично оцінює процеси, виявляє складні взаємозв'язки та прогнозує їх розвиток.	Самостійно розв'язує проблемні ситуації, формулює власні припущення, обґрунтовує рішення та оцінює їх можливі наслідки.	Повністю самостійно визначає мету, планує діяльність, добирає оптимальні способи та оцінює результат.	Переконливо презентує власну позицію, аргументовано відповідає на запитання, конструктивно розв'язує суперечності.	Уміння виявляє постійно, у нових, проблемних та життєвих ситуаціях.
Високий	**11**	Критично аналізує складні географічні проблеми, зіставляє різні позиції, прогнозує наслідки та	Виконує творчі й проблемні завдання, пропонує альтернативні рішення географічних	Повністю самостійно організовує діяльність, аналізує помилки, коригує власні рішення	Є активним учасником та організатором обговорення; переконливо захищає	Уміння виявляє стабільно, творчо та ініціативно в різноманітних

Рівень	Бал	За когнітивними процесами	За навчальною діяльністю	За рівнем самостійності	За рівнем комунікації та взаємодії	За частотою виявів умінь
		обґрунтовує власні висновки.	проблем та оцінює їх доцільність.	та вдосконалює результат.	власну позицію, поважаючи позиції інших.	ситуаціях.
Високий	**12**	Демонструє системне критичне мислення: самостійно аналізує комплексні географічні проблеми, встановлює взаємозв'язки, прогнозує розвиток процесів і формулює нові обґрунтовані висновки.	Творчо застосовує географічні знання для розв'язання реальних проблем, створює власні аргументовані пропозиції та оцінює їх екологічні, соціальні й економічні наслідки.	Демонструє повну автономність: самостійно ставить цілі, планує, приймає рішення, оцінює ризики та вдосконалює власну діяльність.	Демонструє високий рівень комунікативної культури, організовує дискусію та співпрацю, переконливо захищає власні висновки.	Уміння виявляє постійно, творчо, ініціативно та переносить їх у нові й реальні життєві ситуації.